

De Wereld van de Waterfee voor kleuters

OVERAL WATER

Onze aarde is een heel bijzondere planeet. Dat komt omdat er water en lucht te vinden zijn. Zonder dat water en die lucht zou er hier niets kunnen leven: geen planten, geen dieren... en ook geen mensen. Ongeveer 70% van de aarde bestaat uit water. Vanuit het heelal gezien ziet die er daardoor blauw uit. Je mag dus best zeggen dat je op een 'blauwe planeet' leeft! Al dat water ziet er niet hetzelfde uit. Het grootste deel van het

water is vloeibaar. Het stroomt in zeeën, rivieren en oceanen. Een deel van dat water ligt als ijs opgeslagen in de poolkappen en gletsjers. Een ander deel zit in de vorm van waterdamp in de lucht. Het water smaakt ook niet overal hetzelfde! Zeewater is zout, het water van de rivieren en meren is zoet. Slechts 3% van al dat water is zoet water.

Bespreek met de kleuters waarvoor ze water gebruiken: bvb. om zich te wassen, om in te spelen en te zwemmen, om de plantjes te begieten, om de dorst te lessen, om ijsjes te maken, om onze kleren te wassen. Visjes zwemmen in het water...

Dit kan je illustreren door allerlei voorwerpen in het midden van de klas te leggen die iets met water te maken hebben: bvb. een dweil, een glas, shampoo, miniatuurbootje, een namaak eendje of vis, een washandje, een gieter, ... De kleuters kunnen die spullen beschrijven en zeggen wat ze er mee doen.

Water voelen:

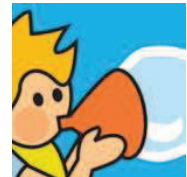
Leg bij iedere kleuter een druppeltje water op de arm. Doe dit door middel van een waterspuit of een sproeier. Wat voel je? Laat de kinderen het verschil ervaren tussen nat en droog. Is het water koud of warm? Laat ze het verschil voelen tussen warm en koud water.

Met water spelen:

Laat de kleuters met water spelen!

- Waterestafette: deel je klas in 2 groepjes en laat de 2 groepen om ter snelst elk een fles met water vullen. Dit kunnen ze doen door met een rietje water uit een kom te zuigen en dit vervolgens over te brengen naar een fles. Pas op, wie lacht of struikelt, is het water kwijt! Welke groep heeft het meeste water overgebracht?
- Water schieten: Laat de kleuters met een waterpistool lege bekertjes van de tafel of de bank schieten.
- Kleuters vinden ballonnen altijd leuk. Met waterballonnen is nog meer pret gegarandeerd! Gooi de waterballonnen over in een kring en de kleuters moeten hierbij de ballon voorzichtig opvangen. Dit spel kan enkel bij zeer aangename weersomstandigheden gespeeld worden. Wie wordt er eerst nat?
- Waterdrager. Gebruik hiervoor kleine bekertjes. Het parcours maak je zo moeilijk als je zelf wil, bvb. tussen bomen slalommen, onder een bank kruipen of over een tak stappen etc. De bedoeling van dit spel is om zo weinig mogelijk water onderweg te morsen. Zo kan de kleuters bijgebracht worden dat zij spaarzaam met water dienen om te gaan. Welke kleuter heeft nog het meeste water in zijn bekertje zitten?
- Laat de kinderen experimenteren met water en zand!
- Maak schuim! Kan je een belletje blazen?

Naar water luisteren:

Er bestaan allerlei rare watergeluiden. Het is erg leuk voor de kleuters om met het water te experimenteren en ze zullen verbaasd zijn van de gekke geluiden! Als elke leerling een geluid maakt, wordt er een heus waterorkest gevormd!

- Gorgelaars: Neem water in je keel en... gorgelen maar!
- Waterdrum: Vul een glas of fles met water en blaas belletjes met een rietje (niet te dun).
- Waterxylofoon: zet een aantal flessen op een rij en vul ze elk met een wisselende hoeveelheid water (doe bv. veel water in de linkse fles en het minst water in de rechtse fles). Tik met een stokje tegen de flessen. Iedere fles zal een ander geluid maken.
- Zingende glazen: Zet een aantal vetvrije wijnglazen op een rij. Doe opnieuw in ieder glas een wisselende hoeveelheid water. Maak een vinger nat en draai daarmee zacht drukkend, over de rand van het glas. Dit is best moeilijk, dus let een beetje op of dit goed loopt!

DE REIS VAN EEN DRUPPELTJE WATER

1. Water wordt waterdamp:

Overal op aarde vind je water. Als de zon schijnt, wordt dat water warm. Daardoor verandert een deel van het water in waterdamp (dit is een gas). Die damp is erg licht en daarom stijgt hij. De zon is dus de motor van de waterkringloop.

Ook het water dat planten en bomen zal verdampen. Het water in de planten en bomen stijgt door de houtvaten naar boven. Het wordt aangevoerd naar de bladeren. Via het bladoppervlak gaat het verdampen. De bladeren gaan dus zweten of transpireren (transpiratiestroom).

2. Damp wordt wolk:

De damp stijgt hoger en hoger. Maar hoog in de lucht is het kouder dan beneden. Dus hoe hoger je stijgt, hoe kouder het wordt. Door die kou wordt de damp (het gas) terug vloeibaar. De damp verdicht. Zo ontstaan er kleine druppeltjes water (deze verandering noemt men condensatie). Die druppeltjes gaan dan samen wolken vormen.

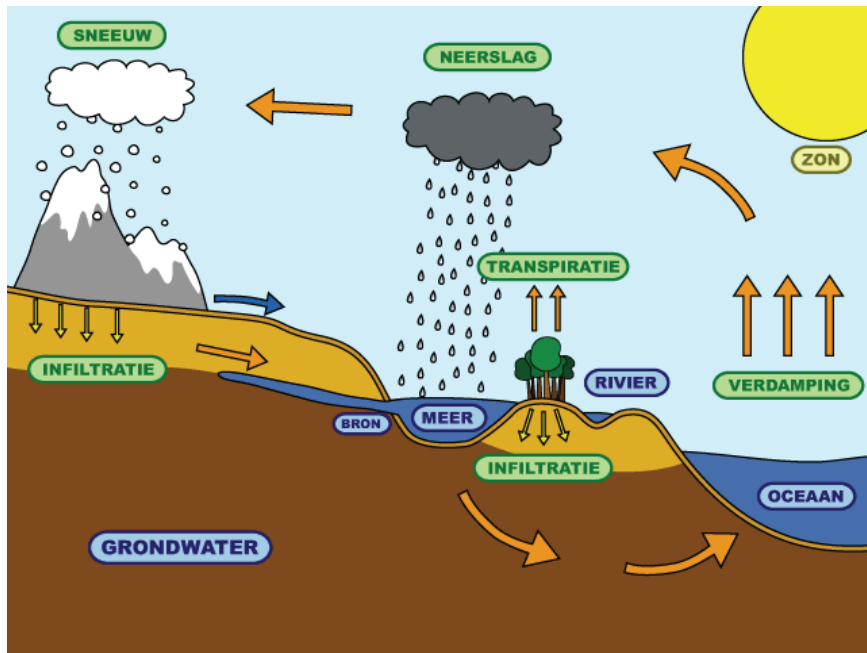
3. De wolk barst open:

De druppeltjes zweven rond in de wolk. Ze worden door de wind voortgeduwd. Soms botsen ze tegen elkaar. Dan ontstaat er één grote druppel. Ook die grote druppels botsen tegen elkaar. Zo worden de druppels steeds groter en zwaarder...tot ze opeens naar beneden vallen: het regent!

In erg hoge wolken is het zo koud dat de druppeltjes bevriezen tot ijskristallen. Als die samen vriezen, kunnen er sneeuwvlokjes of ijskorrels ontstaan.

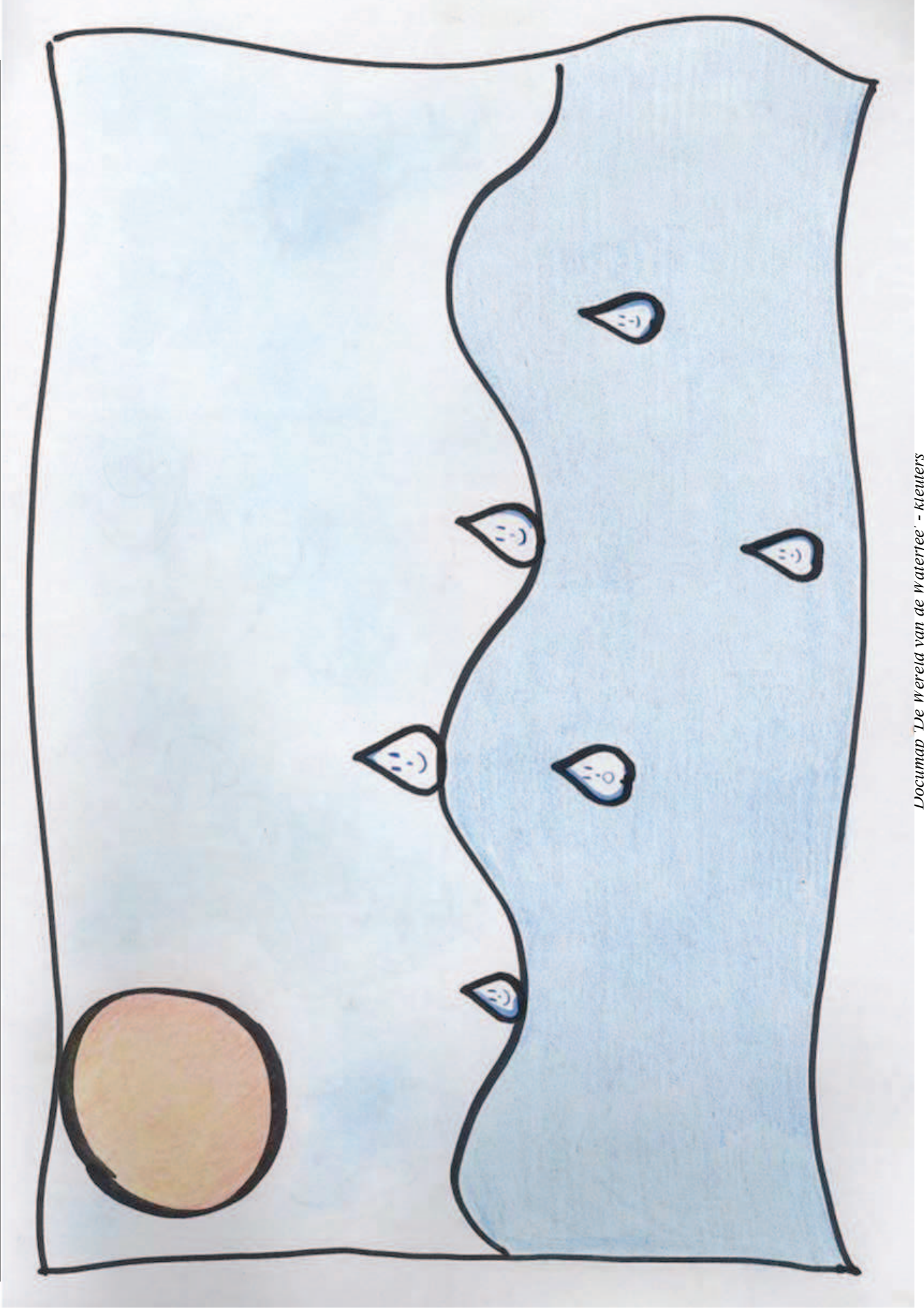
4. Water stroomt naar de zee:

Al die regen, hagel en sneeuw of die neerslag valt op de aarde. Na een tijd komt de neerslag, via de rivieren en het grondwater (infiltratie) terug in de zee terecht. Vervolgens begint er weer een nieuwe reis. Je weet dat water altijd naar beneden stroomt. Daarom stroomt het water van rivieren en beken altijd naar het laagste punt, dus naar de zee.

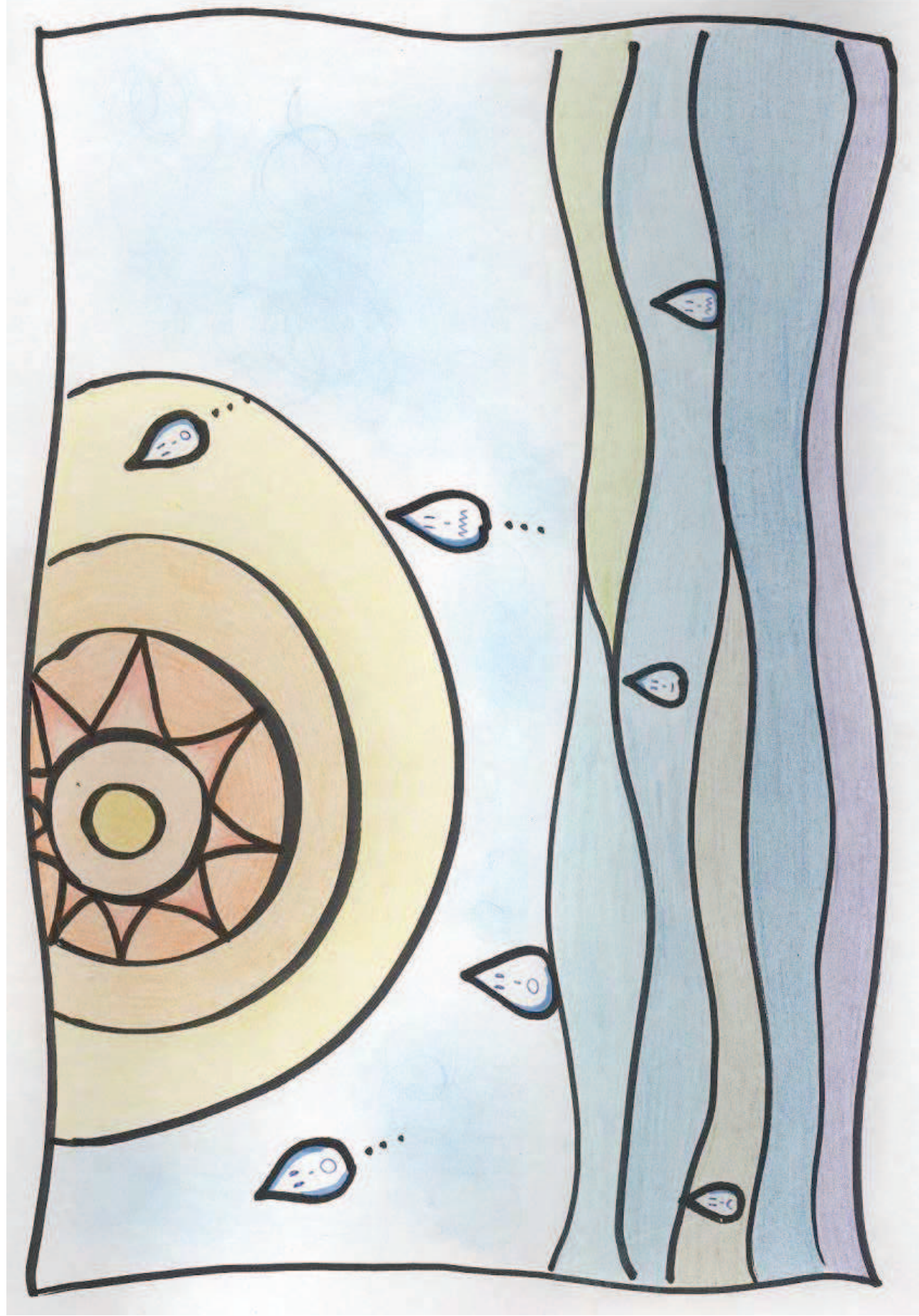

'Verhaal van de waterkringloop' in beeld. Lees het verhaal voor en toon de kleurenplaten aan de kinderen in de klas.

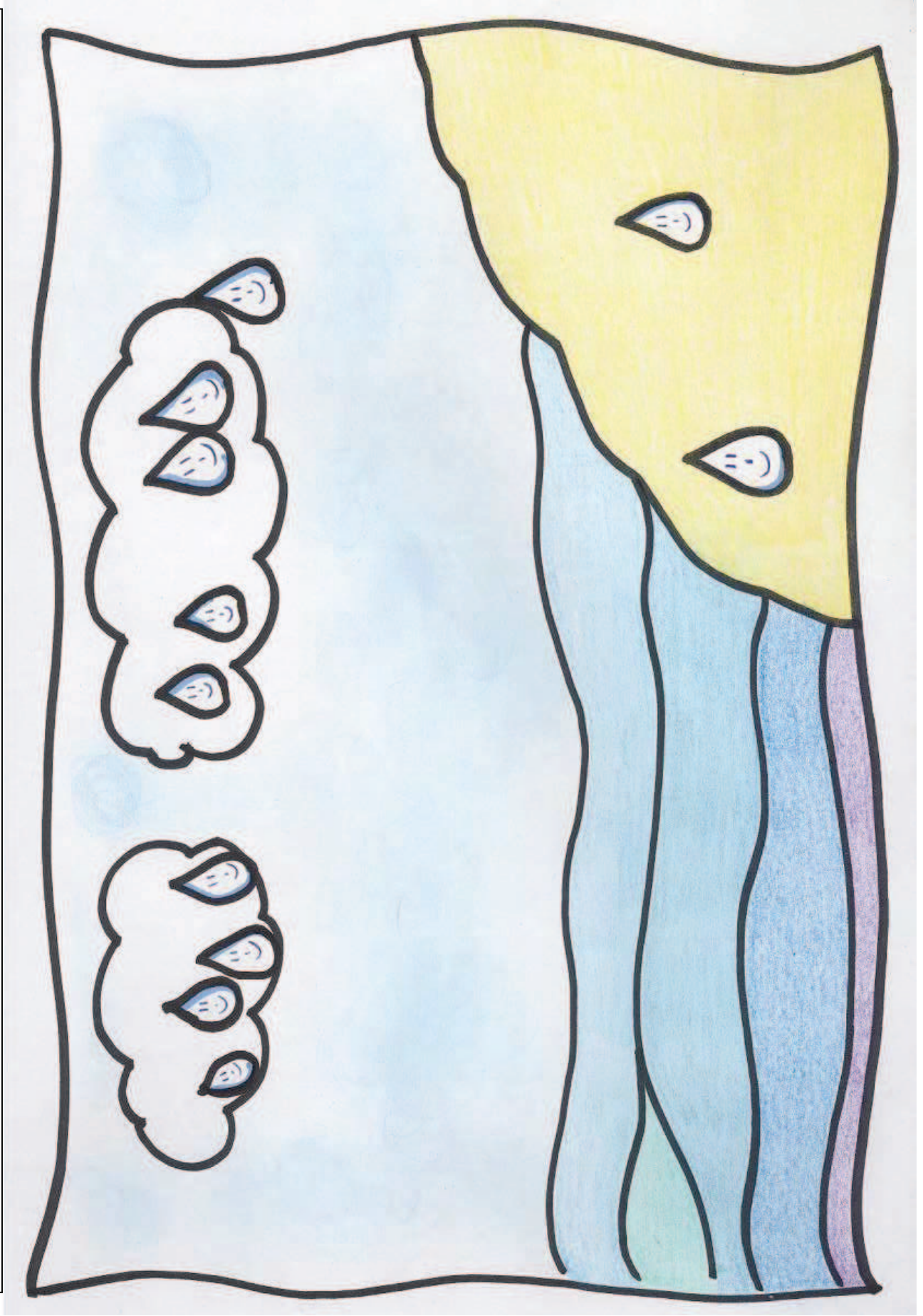
Kijk daar dobbert druppeltje Drup in het water. Het is lekker in de zee aan het spelen met zijn druppelbroertjes en zusjes. Op en neer, heen en weer. Boven de zee schijnt het zonnetje, haar stralen zijn gloeiend en warm...

Plotseling worden de druppeltjes wat draaierig in hun hoofdjes. Ze voelen zich licht en luchtig. Kijk... ze zweven omhoog!
Alsmar hoger en hoger, tot hoog in de blauwe lucht!

Brrr, Wat is het koud daarboven! Hoog in de lucht kruipt Drup dicht bij zijn druppelbroertjes en zusjes, gezellig warm bijéén.
Samen vormen ze zo één grote wolk.

Meneer de wind blaast de wolken voort en hij blaast zo hard hij kan! Het land is in zicht en Drup staat te trappelen van ongeduld om terug te gaan spelen. Pardoes! Alle druppeltjes vallen naar beneden in één grote regenbui! Om ter snelst vallen nu alle druppeltjes naar beneden, langs de rivieren stromen zij verder, razendsnel. Oh wat vindt Drup dit fijn... Het is super om een druppeltje water te zijn!

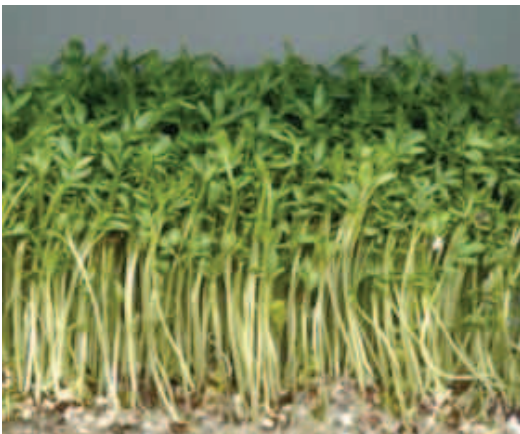

GEEN LEVEN ZONDER WATER

Zonder water kan niemand blijven leven. De planten niet, de dieren niet en ook jij niet. Je kunt een hele tijd zonder eten, maar zonder water hou je het maar enkele dagen uit. Dit komt omdat je lichaam voor een groot gedeelte (ongeveer twee derde) uit water bestaat. Door te zweten en te plassen verlies je elke dag wat van dat water. Door te drinken zorg je weer voor een nieuwe voorraad.

Ook dieren en planten hebben water nodig. Ze lessen er hun dorst mee of leven erin. Denk maar aan de dieren en planten die in het "Het Vinne" leven. Het aantal dieren en planten, maar ook de verscheidenheid van deze dieren en planten, die in en rondom het grote meer leven, vertellen ons of het water gezond is. Hoe meer dieren en planten er in het meer leven, hoe beter de waterkwaliteit is.

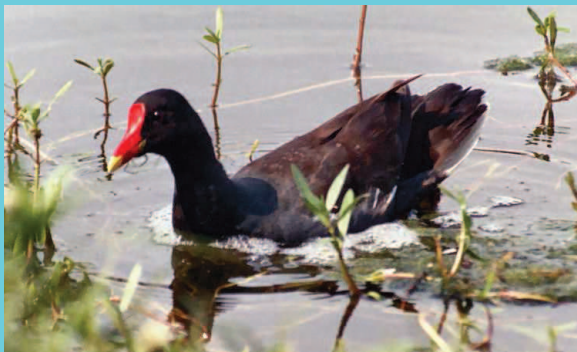

Zaai samen met de kleuters waterkers. Elke kleuter kan zijn of haar eigen bakje waterkers elke dag wat water geven, zodat de zaadjes goed kunnen groeien. Waterkers groeit heel snel en gemakkelijk. De grond waarin je het waterkers zaait, moet goed nat gehouden worden. De witte wortels nemen de voedingsstoffen uit het water op. Bij een ideale vochtigheidsgraad staat er steeds een dun laagje modder in het bakje. Wanneer de waterkers volgroeid is kunnen de kinderen hun bakje mee naar huis nemen of je kan

waterkerssoep maken in de klas. Wist je dat waterkers vanwege het heel hoge gehalte aan vitamine C een erg gezonde plant is?

Spel: Memory. Knip en kopieer deze platen 2 maal (riet, kikker, libel, snoek, reiger en waterhoen, deze dieren hebben we gezien en/of besproken tijdens de activiteit). Maak er een memory-spel van!

WATER, HET BLAUWE GOUD

Op sommige plaatsen in de wereld valt er heel weinig regen. Voor de mensen die daar wonen, is elke druppel belangrijk. want zonder water sterven zij!

Denk bijvoorbeeld maar eens aan Afrika. Granen, groenten en fruit kunnen daar vaak niet groeien. Ze vinden te weinig water in de bodem. Drinkbaar water is er zeldzaam en het beschikbare water bevat vaak veel ziektekiemen. Daarom moeten kinderen ver lopen om drinkbaar water te halen. De voorspelling voor 2025 is dat als we zo veel water blijven verbruiken, twee op de drie mensen op aarde zullen kampen met een schaarsteprobleem. Er zal zich dus een ernstig gebrek aan schoon water voordoen!

Omdat het water steeds vuiler wordt, kost het steeds meer moeite om er schoon water van te maken. Het zuiveren van water verbruikt veel energie. Het maken van energie vervuult de lucht en leidt tot zure regen. Door die zure regen wordt het water weer vuiler. De oplossing om dan in grote mate grondwater te pompen, bedreigt de natuurgebieden. Deze gebieden verdrogen waardoor eerst de planten en daarna de dieren er uitsterven. Hoe minder water je dus gebruikt, hoe beter het is voor het milieu. Want minder water verbruiken, betekent minder water vervuilen. Je kunt zelf heel gemakkelijk op je waterverbruik besparen. Door slechts een paar kleine maatregelen gebruik je al gauw 35 liter water minder per dag.

Een gemiddeld gezin kan per jaar tot 80 000 liter besparen. Probeer het maar eens!

Waterbesparende tips in de badkamer: Minder water gebruiken, betekent minder water vervuilen. We moeten ook proberen zo weinig mogelijk vuil in het water te gooien. Zie hier wat jij zelf en je ouders kunnen doen:

- Gebruik zo weinig mogelijk onnatuurlijke producten: zo is de gewone zeep beter voor het milieu dan shampoo, gel, badolie, badschuim,...
- Laat bij het tanden poetsen en spoelen de kraan niet lopen, maar gebruik een bekertje.

- Neem beter een korte douche dan een bad: het is even goed en er is minder water voor nodig.
- Laat de kraan niet lopen terwijl je je haar wast en gebruik een kleine waterstraal.
- Een lekkende kraan moet meteen hersteld worden. Een kraan die 10 druppels per minuut lekt, veroorzaakt per jaar een verlies van 2000 liter water.
- Bijna 40% van al het drinkwater van een gezin wordt door de spoelbak van de wc naar de riool afgevoerd. regel de bak op zo'n manier dat er weinig water nodig is. Als dat niet kan, plaats dan een met water gevulde plastic fles in de bak.
- ...

Laat de kleuters beschrijven wat er op deze tekening te zien is. Waarvoor gebruiken wij allemaal water in de badkamer? Koppel hieraan de waterbesparende tips!

WATER IN VERSVORM

De kleuters luisteren naar versjes over water en zingen liedjes die over water handelen. Misschien kennen ze zelf wel een versje over water?

Handen wassen

De kraan gaat open
spetterdespat
het water stroomt
je handen nat
handen wassen
heel gewoon
lekker fris
en lekker schoon

Keteltje

Keteltje, dik van buik
dit is m'n oor en dit is m'n tuit
als het water kookt dan roep ik luid:
til me op en schenk me uit.

Water

Water heb je nodig voor de eendjes in de sloot
zonder lekker helder water gaan de plantjes dood
water voor de limonade, water voor de thee
en wat dacht je van het water voor de vissen in de zee?

Water voor de vissen
en water in de zee
water voor de afwas
en water voor de thee
water voor de planten
en water voor de soep
water voor de ramen
en water voor de stoep.

Spat, spat, spat

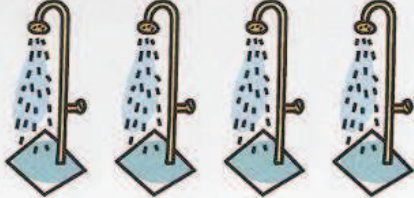

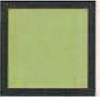

Spat, spat, spat
water is niet droog maar nat
buiten kom je water tegen
als je nat wordt van de regen

Water in de plas en zee
wie gaat er morgen met mij mee
kijk, hier is een zak met brood
voor de eendjes in de sloot.

TELLEN MET WATER

Knip en leg het juiste aantal stippen bij het juiste plaatje

RIJMEN MET WATER

Knip en leg de plaatjes die rijmen bij elkaar

(oplossing: zwaan-kraan, mes-fles, glas-jas, noot-boot, wolf-golf, schat-bad)

